

Sakkyndighet

TEKST

Bjørnar Olsen

PUBLISERT 5. februar 2011

Det er vanskelig å få gehør for kritikk av rettspsykiatrien, hevdet psykolog Pål Grøndahl i forrige nummer av Tidsskriftet og i Aftenposten 12. januar. Bildet som tegnes både i fagmiljøet og blant politikerne, er at ting fungerer godt nok. Men er det slik?

«Den ferske kritikken av psykologers arbeid som sakkyndige gir større behov for selvransakelse og fagutvikling enn for (bort)forklaringer»

I en e-post til Tidsskriftet skriver psykolog og jurist Grethe Nordhelle at mange psykologer er villige til å strekke seg lenger enn hva deres faglighet tillater for å tilfredsstille systemets premisser. Kombinert med dommere som nærer stor tillit til psykologers fagkunnskap, kan dette gå på bekostning av rettssikkerheten, noe lagmann og høyesterettsadvokat Trygve Lange-Nielsen viser i boken *Justismord og rettssikkerhet*. Svikter psykologene og psykiaterne? spør han. Etter en gjennomgang av 28 incestsaker hvor de tiltalte etter gjenopptakelse ble frifunnet, er svaret et ubetinget ja.

Grøndahl er forbauset over hvor lett en del sakkyndige kom frem til sine konklusjoner, og hvor lite systematiske samtaler ofte var. I sitt doktorgradsarbeid finner han at norske psykologer i mindre grad enn sine skandinaviske kolleger benytter standardiserte tester og sjekklister. Dårligere rammebetingelser for de sakkyndige her til lands, som at samtaler foregår i fengselets besøksrom med slamrende dører og fengselsansatte tassende i bakgrunnen, kan forklare noe av forskjellen. Men gitt den ferske kritikken av psykologers arbeid som sakkyndige, er det større behov for selvransakelse og fagutvikling enn for (bort)forklaringer. Rettssikkerheten forutsetter faglig oppdaterte sakkyndige med god kunnskap om rettspsykologiske metoder og rettsvesenets indre liv. Når enhver psykolog risikerer å bli innkalt som vitne eller sakkyndig vitne, burde kanskje sakkyndighet fortsatt være et obligatorisk tema i psykologenes spesialistutdanning.

Som faggruppe må vi derfor reise debatten om hva godt sakkyndig psykologarbeid innebærer, og om hvordan det kan tuftes på solid psykologisk kunnskap og praksis.

redaksjonen@psykologforeningen.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 48, nummer 2, 2011, side 129

TEKST

Bjørnar Olsen, Sjefredaktør